

Centrālās statistikas pārvaldes (Pārvalde) apsekojuma mērķis, tiesiskais pamatojums un iegūto datu izmantošana

“Finanšu aktīvi un pasīvi” (2-FAP)

- Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?
- Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?
- Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?
- Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?
- Kam ir jāiesniedz dati?
- Kur publicē oficiālo statistiku?
- Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?
- Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?
- Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?

Pārvalde lūdz iesniegt datus, lai nodrošinātu lietotāju vajadzības, kas definētas [Oficiālās statistikas programmas](#) pielikuma 1. punktā (Nacionālo kontu sistēma).

Apsekojumā iegūtie dati ir galvenais makroekonomiskās statistikas datu avots vispārējās valdības sektora finanšu un nefinanšu kontu, valdības parāda un valsts budžeta deficīta notifikācijas sagatavošanai uz vispārējās valdības sektoru pārklasificētajiem uzņēmumiem.

Iegūtos datus savu funkciju veikšanai izmanto Latvijas valsts un pašvaldību institūcijas, Latvijas Banka, Eiropas Savienības institūcijas, starptautiskās organizācijas un citi datu lietotāji valsts ekonomikā notiekošo procesu analīzei.

➤ Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?

Oficiālo statistiku nodrošina, lai izpildītu šādus tiesību aktus:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 10. marta Regulu (EK) Nr. 501/2004 par valsts pārvaldes ceturkšņa finanšu pārskatiem (Dokuments attiecas uz EEZ);
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 10. jūnija Regulu (EK) Nr. 1221/2002 par valsts ceturkšņa nefinanšu pārskatiem;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 6. jūlija Regulu (EK) Nr. 1161/2005 par ceturkšņa nefinanšu kontu apkopošanu pa institucionāliem sektoriem;
- Eiropas Centrālās bankas 2013. gada 25. jūlija Pamatnostādni 2014/3/ES par Eiropas Centrālās bankas statistikas pārskatu sniegšanas prasībām ceturkšņa finanšu pārskatu jomā (ECB/2013/24);
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulu (ES) Nr. 549/2013 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (Dokuments attiecas uz EEZ).

➤ Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?

Pienākums iesniegt datus izriet no [Statistikas likuma 14. panta pirmās daļas](#), kurā noteikts, ka Pārvaldei ir tiesības pieprasīt, lai respondents sagatavo un sniedz datus par statistisko vienību, arī ierobežotas pieejamības informāciju, lai nodrošinātu oficiālo statistiku. Respondents statistikas iestādei tās noteiktajā termiņā, formā un apjomā sniedz patiesus datus. Pēc statistikas iestādes pieprasījuma respondents sniedz rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus par šiem datiem.

➤ Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?

Administratīvie dati neparedz finanšu instrumentu dalījumu pa institucionālajiem sektoriem.

➤ Kam ir jāiesniedz dati?

Apsekojumā iekļauj visas vispārējās valdības sektorā klasificētās komercsabiedrības.

Izlases izveidošanas standarts:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulas (ES) Nr. 549/2013 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā 2. pants, kā arī A un B pielikumi;
- Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 812 "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi".

➤ Kur publicē oficiālo statistiku?

- [Oficiālās statistikas portālā](#)
- Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) [datubāzē](#)

➤ Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?

- Ekonomikas ministrija
- Latvijas Banka
- Pārvaldes un Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) datubāzēs publicētos rādītājus savu funkciju veikšanai izmanto starptautiskās organizācijas, kuru dalībvalsts ir Latvija vai ar kurām ir noslēgti līgumi par datu apmaiņu:
  - Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD);
  - Eiropas Centrālā banka (ECB);
  - Starptautiskais Valūtas fonds (IMF).

➤ Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?

Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti. Pārvaldes nodarbinātajiem aizliegts izpaust datus un citu ierobežotas pieejamības informāciju, kas viņiem kļuvusi zināma, pildot dienesta vai darba pienākumus. Tas attiecas arī uz personām, kuras uz laiku ir iesaistītas oficiālās statistikas nodrošināšanā vai ar kurām izbeigtas darba vai dienesta tiesiskās attiecības.

Pārvalde veic nepieciešamās darbības, lai novērstu neatļautu piekļuvi datiem, to sagrozīšanu vai izplatīšanu, nejaušu vai neatļautu iznīcināšanu.

No respondentiem iegūtos datus izmanto oficiālās statistikas nodrošināšanai, tas nozīmē, ka datus, kas primāri iegūti statistikas nodrošināšanai, nedrīkst izmantot civilprocesā, administratīvajā procesā, kriminālprocesā vai komercdarbībā.

➤ Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu.

Pārvalde pieprasa un apstrādā datus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas \(ES\) 2016/679](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktu un 89. panta 1. un 2. punktu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildei vai sabiedrības interesēs.

Vairāk par informācijas drošību un datu aizsardzību var atrast Pārvaldes mājaslapā: <https://www.csp.gov.lv/lv/informacijas-drosiba-un-datu-aizsardziba>.